

MÜZİK ve MÜZİK EĞİTİMİ

C. Hakan Çuhadar*

ÖZET

Hangi akademik disiplini ele alırsanız alın o alanda oluşan yeterlikler ile o yeterliklerin bir sonraki kuşağa nasıl aktarılacağı konuları birbirlerinin ayrılmaz parçalarıdır. Bu nedenle de “müzik” ve “müzik eğitimi” de birbirlerinin ayrılmaz parçasıdır. Bilmeyen ve yapamayan, öğretmez! Müzik eğitimciliği işte bu noktada çok önemli olmaktadır. Burada, basit bir okul şarkısından dev kompozisyonlara, gösterimlere kadar uzanan bir bilgi birikiminin, icrasından ve eğitiminden söz etmek gerekmektedir. Konu oldukça önemli olup, kişilerin müzik zevki çerçevesinde değerlendirilemeyecek kadar profesyonel donanımlar, sorumluluklar gerektirmektedir.

Bu çalışma öncelikle müzik ve müzik eğitimi nedir sorusu üzerine kurgulanmış bir çalışmadır. Bu sorulara yanıt arandıktan sonra, Genel Müzik Eğitimi ve Profesyonel Müzik Eğitimi alanlarında dünya üzerinde genel olarak uygulanan programlar, makale sınırları çerçevesinde incelenmeye çalışılmıştır. Avrupa, Amerika ve Asya kıtalarının belli başlı sanat eğitimi kurumlarının bünyesindeki bölümler ve öğretilen çalgılar genel olarak incelenerek aralarındaki ortak ve farklı yönler bulunmaya çalışılmıştır.

Araştırma süresince yapılan incelemeler göstermektedir ki pek çok ülkenin profesyonel müzik eğitimi büyük benzerlikler göstermektedir. Öte yandan, Batı'dan Doğu'ya doğru gidildikçe Profesyonel Müzik Eğitime geleneksel çalgıların da katıldığı gözlemlenmiştir. Buradaki durumun, bu çalgıları senfonik düzeyde icra edilebilen düzeylere çıkarabilme çabası olduğu düşünülmektedir. Çünkü bu çalgıların eğitimi de yine konservatuvarlar bünyesinde gerçekleştirilmektedir.

Müzik eğitimi özünde, bireyin müziksel davranışlarında değişim ve gelişim yaratmaktır. Bu davranış değişiklikleri, “Genel Müzik Eğitimi” ve “Profesyonel Müzik Eğitimi” alan bireylerde, doğal olarak farklı boyutlarda ve yoğunluklarda oluşmaktadır. Bu makale ile konuyla ilgilenen araştırmacılar için panoramik bir durum saptaması yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Profesyonel Müzik Eğitimi

ABSTRACT

MUSIC AND MUSIC EDUCATION

It does not matter which academic discipline you are dealing with, competencies obtained in an area are an integral part of how those competencies will be transferred to next generation. Therefore, “music” and “music education” are inseparable from each other. One who does not know and cannot make, cannot teach as well! Being a

---

* Doç.Dr., Çukurova Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Müzik Bölümü, chcuhadar@gmail.com

music educator becomes highly important at this point. Here, it is needed to talk about execution and education of knowledge ranging from a basic school song to gigantic compositions and shows. The issue is highly important, and requires professional skills and responsibilities that cannot be evaluated within the framework of music taste of individuals.

This study is primarily focused on the following question: what is music and what is music education? Following looking for an answer to these questions, it is attempted to examine programs generally applied in the fields of General Music Education and Professional Music Education throughout the world within the boundaries of this article. Departments existing and instruments taught within the major art schools in the continents of Europe, America and Asia are examined generally with an attempt to find common and different aspects among them.

Examinations carried out during the research demonstrate that there are big similarities between professional music educations of many countries. On the other hand, it is observed that traditional instruments are included in Professional Music Education as going from the West to the East. It is believed that the situation here reflects the attempt to bring those instruments to the level of instruments that can be played symphonically because education for such instruments is given within conservatories.

Music education substantially creates a change and development in musical behaviors of individuals. Such behavioral changes naturally emerge at individual magnitudes and intensities in individuals who receive “General Music Education” and “Professional Music Education”. This article attempts to provide a panoramic situation determination for researchers who are interested in this issue.

Keywords: *Music, Music Education, Professional Music Education*

Giriş

Giriş niteliğindeki bu bilgilerin ışığında, makalenin birinci bölümünde Müzik ve müzik eğitiminin tanımları belirlenerek ikinci bölümde de müzik eğitiminin türleri ve farklı ülke ve kıtalardaki eğitim programlarının içeriğine bakılacaktır.

1.1. Müzik nedir?

Çağlar boyunca farklı alanlardan pek çok kişilerce de tanımı yapılan “müzik” olgusuna, öncelikle genel olarak bakmakta yarar vardır. Çünkü müzik ve gürültü kavramları bile kişiden kişiye değişen bir kavramdır. Károlyi’ye göre (1999, s.9) dünyanın ya da evrenin oluşumunun başlangıcında sessizlik olduğu varsayılabilir. Sessizlik vardı, çünkü hareket yoktu. Dolayısıyla, havayı harekete geçirebilecek bir titreşim de yoktu. Dünya nasıl yaratılmış olursa olsun, bu yaratılışa, hareket eşlik etmiş olmalıdır. Müziğin ilkel toplumlar için, çoğunlukla yaşam ve ölümü gösteren büyü bir etki taşıması belki de bundandır. Müzik, türlü biçimleriyle, tarih boyunca soyut anlamını yitirmemiştir. Fubini’ye (2006) göre de asırlar boyu sürüp giden müzik düşüncesinin tümü kaçınılmaz olarak bir taraftan geniş anlamıyla müzik tarihinin kendisiyle, diğer taraftan kimi biçimlerde müziği ilgi nesnesi haline getirmiş olan diğer disiplinlerle iç içe geçmiştir: matematik, psikoloji, akustik fizik, felsefi ve estetik

spekülasyon, müzik sosyolojisi, dilbilim, vb. Bu nedenle böylesi bir labirentte kaybolmak kolaydır; gene de hiç şüphesiz, eğer müzik bir ilgiyi canlandırmışsa ve farklı düşünürlerin ilgisini çekmişse, bu, müziğin çok biçimli ve çok cepheli bir gerçeklik olduğu ve de oldukça farklı açılardan görülebileceği anlamına gelir. Müzik sözel dille karşılaştırıldığında, müzikal dilin en önemli karakteristik özelliklerinden biri olup tercümesi yapılamaz. Notalar, sesler sözcük değillerdir; bu yüzden ne başka bir dile ne de başka müzikal bir dile tercüme edilebilirler. Herkesin anlayabildiği eşsiz bir dildir.

Her kültürün kendi var oluş dokusu içerisinde bir iletişim biçimi olarak da kullandığı müzik, aynı zamanda evrenseldir. Dilin evriminde fonogenetiksel anahtar rolü oynayan müzik, etkileşim, grup koordinasyonu ve bağlılık davranışlarında önemli işlevlere sahip olmakla birlikte insan hayatında en temel ve en eski sosyobilişsel temellere dayanan alanlardan da biridir (Soysal vd., 2005, s.107).

DeneySEL olarak yinelenen tek bir sesle müzik elde etmek mümkündür, ama bilinen müziklerin hemen hepsi en az iki perde kullanır. Yine aynı şekilde, yinelenen tek bir vuruştan oluşan bir tartım deneySEL olarak elde edilebilir. Oysa bilinen tüm müzik; yürek atışında, soluk alıp vermede, adım atmada, kürek çekmede, tohum serpmeye, bir baltanın inip kalkmasında ve işle ilgili tüm hareketlerde olduğu gibi, birbirinden farklı en az iki vuruşun birbirini izlemesiyle oluşur (Finkelstein, 2000).

Uçan'a göre de (1997, s.10) duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür.

Daha belirleyici bir tanım yapmak gerekirse; yan yana getirilen değişik yüksekliklerdeki –frekanslardaki- sesler (sessizlik ile birlikte) bestecinin kafasında oluşturduğu kompozisyonu ortaya çıkarmak için kullanılırlar. Yani, müziği oluşturan öğelerin, estetik kaygılar çerçevesinde düzenlenmesine müzik denmektedir. Bu düzenleme yöntemleri, çağdan çağa değişiklikler göstermiş ve her çağın kendine özgü bir müzik “anlayışının” ya da “beğenisinin” ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Müziğin temel bileşenleri nedir?

Müziği oluşturan temel yapı taşları nelerdir? Bu yapı taşları incelendiğinde ezgi, ritim, tempo ve nüans olarak ortaya dört ana öge çıkmaktadır. Göktepe (2000), bu temel öğeleri ses, süre, hız ve yoğunluk olarak da adlandırmaktadır. Öncelikle müzik öğesinin oluşabilmesi için bir sesin oluşması, bir cismin titreşim içinde olması gerekmektedir. Titreşim halinde olma durumuna Demirsoy (1988), çok ilginç bir yaklaşım getirmektedir.

Hareketsiz duran cisimler göz tarafından şekil olarak algılanır. Bir cisim belirli bir frekansta titreştirilirse (20–40.000/sn) kulak onu ilk olarak bas, daha sonra tiz ses olarak duymaya başlar. Algılama gözden kulağa geçmiştir. Bu cisim, daha doğrusu cismi oluşturan molekül ve atomların belirli parçaları daha hızlı titreştirildiği zaman (40.000–400.000/sn) derimiz bir ısı duygusu algılar. Titreşim daha da arttığı zaman (400.000–650.000/sn) göz tekrar devreye girerek renkleri görmeye başlar. Daha sonraki titreşimler (ya da dalgalar) insanda herhangi bir uyarı meydana getirmez. 1900 yılında Max Planck'ın Kuantum teorisi ve 1925 yılında Broglie tarafından geliştirilen Madde Dalgaları kuramı evrendeki tüm maddelerin dalgalardan meydana geldiğini ve insanoğlunun da bir dalgalar denizinde yaşadığını söylemektedir (Demirsoy, 1988; s.4). Genç ve sağlıklı bir insanın işitme sistemi, yaklaşık 15–20 Hz ile 15.000–20.000 Hz arasındaki titreşimleri -yeterli enerjiye sahiplerse- ses olarak değerlendirir. Gürlük

kavramı tam burada önem kazanmaktadır. Sesin oluşması için gerekli öğelerin yanı sıra uygun koşulların da sağlanması gerekmektedir. Kulağımıza ulaşan titreşimin ses olarak değerlendirilebilmesi için yeterli enerjiye sahip olması gerekmektedir. Ses şiddetinin artması ile algılama sınırının genişlemesi de mümkündür. Bu enerjinin müzik dilindeki karşılığı; gürlüktür. Bu işitme sınırları ortalama değerlerdir. Kişiyi ve yaşa bağlı olarak değişebilir. Fakat müzikte gerçekte daha dar aralıktaki sesler kullanılır. Müzikte kullanılan en pes (kalın) seslerin frekansı yaklaşık 27,5 Hz dolaylarındadır (piyano ve tuba'nın en pes sesi). Kullanılan en tiz sesler ise (pikolo flüt; 3729 Hz, piyano; 4186 Hz) yaklaşık 4000 Hz dolaylarındadır (Zeren, 2003; 99-100).

Müzikte, sesler ve sessizlik zaman içinde yer tutarlar. Sesin devam ettiği zaman sürecine sesin süresi ya da ritmi denir Göktepe (2000,s.62).

Müziğin diğer bir ögesi ise tempo olarak adlandırılır. Tempo, Károlyi'nin de (1999; 37) söz ettiği gibi ritim ile beraber müziğin sinir sistemini oluşturur. Tempo genel olarak, bir müziğin akış hızıdır; başka bir bakış açısı ile de yaşamın da akış hızıdır. Müzik içinde hızı ifade eder.

1.2. Müzik Eğitimi nedir?

Müzik eğitiminin tanımını yapmadan önce eğitimin genel tanımı ele alınacaktır. Günümüze kadar eğitimin çeşitli tanımları yapılmıştır. Butlar'a göre (1957) Eğitim tanımları felsefi görüşlere göre değişmektedir. İdealizme göre eğitim, "İnsanın bilinçli ve özgürce Allah'a ulaşmak için sürdürdüğü biteviye çabalarıdır" (s.238). Realizm'e göre eğitim, "Yeni kuşaklara kültürel mirası aktararak, onları topluma uyuma hazırlama sürecidir" (s. 344-347). Pragmatizm'e göre eğitim, "Kişiyi yaşantılarını inşa yoluyla yeniden yetiştirme sürecidir" (s.480-487). Marksizm'e göre eğitim, "İnsanı çok yönlü eğitime, doğayı denetleyerek onu değiştirecek ve üretimde bulunacak biçimde yetiştirme sürecidir." Naturalizm'e göre eğitim, "Kişinin doğal olgunlaşmasını artırma ve onun bu özelliğini göstermesini sağlama işidir" (Sönmez, 1994., s. 10).

Eğitim genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Diğer bir deyişle, eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değişme olması beklenmektedir. Varış (1986), eğitim yoluyla kişinin amaçları, bilgileri, davranışları, tavırları ve ahlak ölçülerinin değiştiğini ifade etmektedir. Eğitim sürecine giren kişilerde bu değişimin istenilen düzeyde olması beklenmektedir. Bu anlamda Ertürk (1972, s.12) eğitimi, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme, meydana getirme süreci olarak ifade eder. Bu tanımlardan yola çıkarak eğitim, bireyde kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı kültürleme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir (Demirel,1999 s.5).

Müzik eğitiminin ise bazı tanımları aşağıdaki gibidir.

Müzik eğitimi, pek çok öğretim alanı tarafından çevrelenen (müzik tarihi, müzik teorisi, çalgısal yeterlilik, şarkı söyleme ve genel müzik becerileri gibi) bir eğitim-öğretim alanıdır (Anonim 1). Müzik eğitimi, müziğin öğrenildiği ve öğretildiği bir çalışma alanıdır (Anonim 2).

Müzik eğitimi, temelde, bir müzikal davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel

yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir (Uçan, A. 1997). Sak'a göre de (1997) müzik eğitimi, öğrencinin müziksel algılama yeteneğini farklılaştırıp çeşitlendirmeli, öğrenciyi belli koşulların ürünü olan tek yanlı müzik yapma ve dinleme alışkanlıklarından kurtarmalıdır (Sak, Ö.S., 1997).

Bu tanımlardan yola çıkarak ve müziğin temel bileşenleri de tanıma dahil ederek müzik eğitiminin tanımının; "Müziği oluşturan temel bileşenlerin de yardımıyla, bireyin kendi yaşantısı yoluyla müziksel davranışlarında istedik davranışlar geliştirme sürecidir" şeklinde yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Yöntem, Amaç, Problem

Bu çalışma, derleme niteliğindedir. Bu araştırma betimsel bir araştırma olup durum saptaması niteliğindedir. Yöntem olarak da literatür taraması tekniği kullanılmıştır. Bilindiği gibi tarama modeliyle yapılan araştırmalar, geçmişte ya da halen var olan bir durumu mevcut şekliyle betimlemeye çalışan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2002, s.77). Türkçe ve Türkçeye çevrilmiş yayınları, tezleri, sempozyumlarda sunulan bildirileri, periyodik yayınları ve internet üzerinden elde edilen bilgileri kapsamaktadır. Yapılan alan incelmeleri sonucu, müzik eğitiminin üç ana başlıkta toplandığı görülmektedir. Bunlar; Genel Müzik Eğitimi, Profesyonel Müzik Eğitimi, Amatör Müzik Eğitimi. Ancak araştırmada kapsamına genel müzik eğitimi, profesyonel müzik alınarak incelenmiştir.

Araştırmanın amacı, öncelikle müzik ve eğitimi nedir sorusuna yanıt arandıktan sonra, "profesyonel" ve "genel" müzik eğitiminin ne olduğuna ilişkin sorulara yanıt bulunmaya çalışılacaktır. Dünyadaki var olan durumu görmek için müzik eğitiminin farklı ülkelerde nasıl yapılmakta olduğu belirlenmeye çalışılacaktır. Bunun için de dünya üzerinde saygın bir yeri olduğu bilinen belli başlı müzik eğitim kurumlarının akademik bölümleri, bölümlerin içlerindeki branşlar (makalenin sınırları içinde) incelenerek, var olan durumu saptamaya çalışılmaktadır.

Araştırmanın problemi ise şudur: Dünya genelinde profesyonel ve genel müzik eğitimi veren kurumlardaki eğitim programları nelerdir, hangi branşlardan oluşmaktadır?

Bu çalışmanın, müzik kurumlarındaki yapılanmaların nasıl olması gerektiği konusunda düşünce geliştiren araştırmacılara ışık tutacağı varsayılmaktadır.

Bulgular

2.1.Müzik Eğitiminin Temel Disiplinleri Nelerdir?

Alanla ilgili çeşitli kaynaklar tarandığında ([https:// en.wikipedia.org/ wiki/ Music school](https://en.wikipedia.org/wiki/Music_school) ve çeşitli konservatuvarın, müzik fakültelerinin, okullarının eğitim programları gibi) müzik ve eğitime genel olarak bakıldığında, müziğin altı temel alt disiplin alanının ortaya çıktığını görmek mümkündür.

- Kulak Eğitimi
- Müzik Teorisi
- Performans (Çalgısal ve Vokal İcra)

- Kompozisyon-Şeflik
- Müzikoloji
- Müzik Pedagojisi ve Kuramları

Yani müzik eğitimi denildiği zaman, bu disiplin alanlarının tümünün eğitimi söz konusudur. Profesyonel ya da genel eğitimin aralarındaki fark, uygulanan programların yoğunluk farkıdır. Var olan eğitim programları, hangi amaca hangi aracın ne kadar ve ne yoğunlukta hizmet edeceği bir sürecin belirlendiği programlardır.

2.2. Müzik Eğitiminin Türleri Nelerdir

Uçan'a (1997, s.30) ve Tarman'a (1997) göre de müzik eğitimi üç ana amaca yönelik olarak düzenlenir. Bunlar "genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel)" müzik eğitimi olarak sınıflandırılır. Şahin, M. ve Duman, R. (2008)'a göre Türkiye'de Cumhuriyet döneminde müzik okulları üç farklı kategoride eğitim vermektedir. 1.İlk ve ortaokullarda verilen müzik eğitimi, 2.Müzik Öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen müzik eğitimi ve 3.Sanatçı yetiştiren kurumlarda verilen müzik eğitimi.

Yukarıda yapılan tanımlar ışığında dünya genelinde üç tür müzik eğitimi olduğunu söylemek mümkündür. Bunlar; Genel Müzik Eğitimi, Profesyonel Müzik Eğitimi, Amatör Müzik Eğitimi. Amatör müzik eğitimi, kişiye özel bir eğitim olduğu ve sınırları da kolaylıkla çizilemeyeceği için, yapılan inceleme içine alınmamıştır.

2.3. Müzik Eğitiminde Kullanılan Uluslararası Pedagojik Yaklaşımlar Nelerdir?

Müzik Pedagojisi ve Kuramları da müzik eğitiminin temel disiplinlerinden birisi olarak tüm eğitim programlarının belkemiğini oluşturmaktadır. Söz konusu olan verilecek olan bilginin ya da kazandırılacak bir davranışın, hangi yöntemlerle gerçekleştirileceğidir. Tek başına her birinin bir araştırma konusu olabileceğinden hareketle, makale sınırları içinde bugüne dek elek üzerinde kalmış önemli metotlara genel olarak bakmakta yarar vardır.

A. Uluslararası Önemli Müzik Eğitimi Metotları

1. Dalcroze metodu
2. Kodály metodu
3. Orff Schulwerk Metodu
4. Suzuki Metodu (Anonim 3)

B. Diğer Önemli Metotlar

1. Gordon Müzik Öğrenme Teorisi
2. Dünya Müzik Eğitimi
3. Konuşma Solfeji (Conversational Solfège)
4. Carabo-Cone Metodu
5. Popüler Müzik Eğitimi
6. MMCP (Manhattanville Müzik Müfredatı Projesi)
7. O'Connor Metodu
8. Boss Okulu Metodu (Anonim 3)

2.4. Dünyada Profesyonel Müzik Eğitiminde Bulunan Disiplinler ve Kullanılan Çalgılar Nelerdir?

İnternet üzerinden, “top 10 music conservatories in the world”, “top 10 music conservatories in russian”, “top 10 music conservatories in japanese”, “top 10 music conservatories in China” sözcükleri üzerinden yapılan basit bir tarama yoluyla elde edilen bilgiler, makalenin içeriğine uygun olarak düzenlenerek aşağıda verilen bilgilere ulaşılmıştır. Bu verilerin, müzik alanındaki önemli akademik bölümleri ve alt disiplinleri dünya ölçeği üzerinde görülmesini kolaylaştıracağı düşünülmektedir (Anonim 4).

Julliard Dans Drama Müzik Okulu (The Juilliard School)

Piyano, Arp, Org, Gitar, Yaylı Çalgılar, Tahta Üflemeli Çalgılar, Bakır Üflemeli Çalgılar, Piyano Eşliği, Kompozisyon, Tarihsel Müzik İcrası, Caz Çalışmaları, Orkestra Şefliği, Perküsyon, Şan, Opera (Anonim 5).

Mannhattan Müzik Okulu (Manhattan School of Music)

Piyano, Arp, Eşlik, Klavye Teknikleri, Org, Gitar, Yaylı Çalgılar, Tahta ve Bakır Üflemeli Çalgılar, Perküsyon, Orkestra Performans Programı, Oda Müziği, Kompozisyon, Şeflik, Çağdaş İcra, Beşeri Bilimler, Caz Sanatları, Şan, Opera, Müzikal Tiyatro, Müzik Tarihi, Müzik Eğitimi, Uygulamalı Müzik Teorisi (Anonim 6).

Kraliyet Müzik Akademisi-İngiltere (Royal Academy of Music)

Piyano, Org, Akordeon, Gitar, Arp, Yaylı Çalgılar, Tahta ve Bakır Üflemeliler, Timpani ve Perküsyon, Koro, Şeflik, Kompozisyon, Tarihsel İcra, Kraliyet Akademi Operası, Şan, Müzikal Tiyatro, Müzikoloji, Araştırma Programları (Anonim 7).

Paris Konservatuvarı (Le Conservatoire de Paris)

Klasik ve Çağdaş Çalgılar disiplinleri Bölümü, Müzikoloji ve Analiz Bölümü, Ses Mühendisliği Bölümü, Caz ve Doğaçlamalı Müzikler Bölümü, Vokal disiplinler (bölümü), Eğitim Bölümü: Öğretmen Eğitimi, Kompozisyon Bölümü, Kompozisyon Estetikleri ve Şeflik, Eski (Antik) Müzikler Bölümü (Anonim 8).

Berklee Müzik Fakültesi (Berklee College of Music)

Bölümler

Kompozisyon, Çağdaş Besteleme ve Partisyon Yazma, Elektronik Müzik Yapım ve Tasarımı, Film Partisyonu Yazma, Caz Kompozisyonu, Müzik Sektörü ve Yönetimi, Müzik Eğitimi, Müzik Üretimi ve Mühendisliği, Müzik Terapisi, Performans (Bas Gitar, Bakır Üflemeliler, Kulak Eğitimi, Oda Müziği, Gitar, Perküsyon, Piyano,

Yaylı Çalgılar, Telli Çalgılar, Vokal, Tahta Üflemeliler), Müzik Endüstrisi, Şarkı sözü yazma-icra ve üretimi.

Temel Çalgılar

Telli-Yaylı Çalgılar (Keman, Viyola, Çello, Harp, Banjo ve Mandolin).

Tahta ve Bakır Üflemeliler (Fagot, Klarinet, Flüt, Obua, Korangle, Saksafon ailesi, Trompet, Trombon, Korno, Tuba, Euphonium).

Vurmalı Çalgılar (Bateri, el ile çalınan vurmalı çalgılar, Vibrafon, Marimba, Orkestral Vurmalı Çalgılar (Anonim 9).

Cleveland Müzik Enstitüsü (The Cleveland Institute of Music)

Yaylı Çalgılar, Tahta ve Bakır Üflemeli Çalgılar, Perküsyon, Keyboard, Şan, Oda Müziği –Toplulukları, Orkestra Şefliği, Kompozisyon, Ses Kayıt, Uzmanlık Alanları, Tarihi Çalgılar.

Fakülte Hazırlık Programı

Yaylı Çalgılar, Kompozisyon, Oda Müziği, Klavyeli Çalgılar, Suzuki Metodu, Dalcroze Kuramı, Şan, Üflemeli Çalgılar (Anonim 10).

Moskova Konservatuvarı (Moskow Conservatory)

Piyano, Org, Klavsen, Klavyeli Çalgılar, Yaylı Çalgılar, Tahta ve Bakır Üflemeliler, Vurmalı Çalgılar, Opera, Solo Şarkıcılık, Opera ve Senfoni Orkestrası Şefliği, Koro Şefliği, Günümüz Koro İcracılığı, Kompozisyon, Batı Müzik Tarihi, Rus Müzik Tarihi, Müzik Teorisi, İcra Sanatları Tarihi ve Kuramı, Oda Müziği ve Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, Eşlik Sanatı, Disiplinler arası Müzikoloji Çalışmaları, Çağdaş Müzik Bölümü (Anonim 11).

Kazan Devlet Ziganov Konservatuvarı

(The Kazan State Ziganov Conservatoire of Music)

Piyano, Org, Yaylı Çalgılar, Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar, Şan, Koro, Akademik Koro Şefliği, Opera ve Senfoni Şefliği, Müzikoloji ve Kompozisyon, Etno Müzikoloji, Tatar Müziği Sanatı (Halk Çalgıları, Halk Şarkıları), Bale Eğitimi (Anonim 12).

St.Petersburg Rimsky-Korsakov Devlet Konservatuvarı

(St. Petersburg Rimsky-Korsakov State Conservatory)

Piyano ve Klavyeli Çalgılar, Orkestra Çalgıları, Halk Çalgıları, Vokal Çalışmalar ve Sahne Yönetimi, Kompozisyon, Şeflik, Müzikoloji, Bale Eğitimi (Anonim 13).

Tokyo Müzik Fakültesi (Tokyo College of Music)

Vokal Müzik: Ses Müziği, Ses İcrası Dersi

Çalgısal Müzik

Piyano, Piyano İcrası, Piyano Solistliği, Piyano ve Kompozisyon, Piyanist Besteciler için Özelleştirilmiş Eğitim Programı, İleri Besteci-Piyanistlik Dersi, Klavsen,

Org, Keman, Viyola, Çello, Kontrabas, Flüt, Obua, Klarinet, Fagot, Saksafon, Trompet, Korno, Trombon, Euphonium, Tuba, Perküsyon.

Kompozisyon

Kompozisyon Sanatı, Film Partisyonu Yazma, Elektro Gitar, Bas Gitar, Davullar, Şarkı Sözü Yazma

Şeflik: Şeflik, Müzik Eğitimi, Uygulamalı Müzik Çalışmaları, Uygulamalı Çalgı Müziği Çalışmaları, Uygulamalı Vokal Müzik Çalışmaları, Japon Müziği (Anonim 14).

Osaka Müzik Fakültesi (Osaka College of Music)

Kompozisyon, Müzikoloji, Müzik Yaratıcılığı, Müziksel İletişim, Vokal İcra, Piyano, Piyano Yapımı, Piyano Özel İcra, Org, Üflemeli Çalgılar, Perküsyon, Yaylı Çalgılar, Yaylı Çalgılar-Keman Özel İcra, Klasik Gitar, Japon Müziği, Caz Müziği, Elektronik Org (Anonim 15).

Kunitachi Müzik Fakültesi (Kunitachi College of Music)

İcra ve Kompozisyon Bölümü

Klavyeli Çalgılar, Yaylı Çalgılar, Üflemeli-Vurmalı Çalgılar, Ses Müziği, Caz Müziği, Kompozisyon, Bilgisayar Müziği (Anonim 16).

Shenyang Müzik Konservatuvarı (Shenyang Conservatory of Music)

Kompozisyon, Müzikoloji, Batı Şan bölümü, Çin Şan Bölümü, Orkestrasyon, Çin Çalgıları, Klavyeli Çalgılar, Müzik Eğitimi, Pop Müzik, Elektro Org (Electone), Çalgı Yapım ve Onarımı, Dans Bölümü (Anonim 17).

Çin Merkez Müzik Konservatuvarı (Central Conservatory of Music in China)

Klavyeli Çalgılar İcrası, Yaylı Çalgılar İcrası, Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar İcrası, Çin Müzik Çalgıları İcrası, Müzikoloji, Kompozisyon & Teori, Şan, Şeflik, Çalgı Yapım, Bakım ve Onarım (Anonim 18).

2.5. Dünyanın Farklı Ülkelerindeki Genel Müzik Eğitiminde Uygulanan Müfredatlar, Yaklaşımlar, Yöntemler Nelerdir?

ABD’de Müzik Eğitimi

2008 yılında yayınlanan “Müzik eğitiminde Amerikan okulları ve ulusal standartlar” başlıklı adlı e-makale, de Amerikan okullarında müzik eğitimi için “genel müzik eğitimi” ve “performans temelli müzik eğitimi” olarak iki ana yaklaşım olduğu belirtilmektedir. Aynı kaynağa göre ilkökul’da müzik eğitimi, “genel müzik eğitimi” anlamında olup Orff, Kodály ya da Dalcroze yaklaşımlarıyla öğretilmektedir.

Öğrenciler, şarkı söylemekte, Orf çalgılarıyla oynamakta nota okumayı, müzik dinlemeyi, müziği analiz etmeyi, doğaçlama yapmayı ve dans etmeyi öğrenmektedirler. Pek çok müziksel aktiviteyi içeren müzik eğitimindeki bu kapsamlı yaklaşım, ortaokulda yer almamaktadır. Ortaokul'da ise daha çok performans (icra) yapılan toplu çalışmalar üzerinde bir yoğunlaşma olup (örn: koro, bando ve orkestra gibi) bu uygulamalar Ortaokul ve Lise'de olabildiğince güzel, bir çalgı çalmaya, şarkı söylemeye doğru odaklanarak daralmaktadır. Performans temelli müzik eğitiminin temel amacı, iyi bir resital ya da gösteri yaparak ya da başarılı bir müzikal kompozisyon yazarak bunu kanıtlamak olmaktadır (Anonim 19).

Avrupa Birliği Ülkelerinde Müzik Eğitimi

Avrupa Birliği ülkelerindeki Erasmus kapsamında tüm müzik okullarını ve eğitimini araştıran "Erasmus Thematic Network for Music - "Polifonia" (Anonim 20, 21) adlı bir proje kapsamında yapılan çalışmada (Music Schools in Europe), müzik eğitiminin genel olarak iki farklı eğitime-okula ayrıldığı görülmektedir. Bunlar Genel Müzik Eğitimi ve Uzmanlaşmış Müzik Eğitimi'dir. Bu araştırmaya göre, pek çok ülkede çalgı öncesi diye adlandırılan bir dönem mevcuttur. Bir ya da iki yıl süren bu kurslar pek çok Avrupa ülkesinde "ön müzik sınıfları" diye adlandırılmaktadır. Bu sınıflar bazen müzik okulları için ön koşuldur. Yaylı çalgılara ya da piyanoya başlamak isteyen çocuklar 6-8 yaşları, bakır üflemeli çalgılara ya da pop-caz müzikte doğaçlamalara başlamak isteyen çocuklar da 8 yaşından büyük olmak durumundadırlar. Tahta üflemeli çalgılar çalmak isteyenler de yaylı çalgılar ve piyano çalanlar gibi aynı yaşta ya da biraz daha geç başlayabilirler. Yaylı çalgılara ya da piyanoya daha erken başlanabilmesine karşın, özellikle bakır üflemeli çalgılara başlamak için fiziksel gelişimin ilerlemiş ve yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Doğaçlama yapılan müzik derslerine (pop, caz) başlamak için çocuk öncelikle klasik müzik dersleri ve temel çalgı tekniklerini almış olmak durumundadır. Bazı öğrenciler 6 yaş civarında bu müziğe başlamaktadırlar fakat öncesinde özel derslerle öğretmenlerle kendilerini hazırlama durumunda olmalıdırlar. Şarkı söyleme yaşı ise genel ve yaygın bilgi olarak erken yaş olmamalıdır. Çünkü ses telleri henüz yeterince büyümemiştir. Bireyin hangi yaşta ses eğitimine başlayacağı sorulduğunda eğitimciler dört ana yaş grubunu önermektedir. Bunlar 6-10, 10-15, 15-20 ve 20 yaş yukarısidir. Bazı eğitimciler de, koroda söylemeye başlamadan önce ses eğitimi alınması gerektiğini belirtmektedirler. Pek çok kişi de 6-10 yaşları arasında vokal eğitim yerine koro çalışmalarını yapabileceğine işaret etmektedir.

Çin

Müzik dersleri Çin okullarında zorunlu olarak 9 yıl boyunca okutulmaktadır. İlk 1 ve 2. sınıflarda "müzikli oyunlara" yönelinmesi, 3. ve 6. sınıflar arası müzikal duyuş, müzik formları, çalgı icrası ve de 7. ve 9. sınıflar arasında da zevk eğitimi üzerine yoğunlaşma ve ses eğitiminde ise erkek çocukların ses mutasyonundan dolayı daha az yoğunluk gösterecek faaliyetler önerilmektedir (Law W,W., 2009).

Yabancı teknolojilerin önemi, yerli modern ve kişisel popüler elektronik medya cihazlarının ülkede yaygınlaşması (radyo, kasetçalar, televizyon gibi), batı popüler müziğinin de müfredatlara girmesine yol açtı. Çin genel müzik eğitimi, uzman müzikçi

yetiştirmeyi hedeflememektedir. Ama öğrenci bir müzik kültürüne sahip olsun ya da olmasın, müzik eğitimi onun gelecekteki müzik yaşamındaki standartları oluşturmayı hedeflemektedir (Zhu, Z.P. & Liao, Y.W., (2003).

Geleneksel Çin ve Batı müziği, Amerikan Pop ve Caz, Müzikaller (Andrew Lloyd Weber tarafından bestelenenler gibi) modern dans ve film müziklerinin (Crouching Tiger, Hidden Dragon vb.) hepsi birden Lise müfredatlarında ve Şangay Müzik Konservatuvarının pop müzik müfredatlarında yerini almış durumdadır (Law W.W., 2009).

Tartışma ve Sonuç

Batı'dan Doğu'ya kadar dünyanın önemli ve saygın müzik kurumlarının yapılanmaları ve eğitimleri incelendiğinde ortaya çok önemli birliklikler çıktığı görülmektedir. Genel olarak, tüm sanatların bileşkesi olarak da tanımlanan "opera sanatının" içinde bütünleşen ve yapısında bulunan tüm çalgı gruplarının, insan sesinin ve dans sanatları eğitiminin, bu kurumlara sanatçı yetiştiren konservatuvarlarda verildiği görülmektedir.

Bunun yanı sıra, neredeyse tüm konservatuvarlarda antik ve halk müziklerin öğrenilip öğretildiği bölümler mevcuttur. Batı'da antik çalgılar konservatuvar ve müzik eğitimi programlarında yerini alırken, Doğu'daki eğitim kurumlarının programlarında da antik çalgıların yerine, halk çalgılarının yer aldığı gözlemlenmiştir. Antik müzikler ve danslar, "müzecilik" anlayışı çerçevesinde özü korunup yaşatılırken, halk çalgıları da yine korunup, senfonik çalgılar düzeyine getirilmeye çalışılmaktadır. Doğu'daki müzik eğitimi kurumlarında halk çalgıları, çağdaş müzik eğitim sistemi içinde yerini almış ve modern bir anlayış çerçevesinde eğitimi sürdürdüğü gözlemlenmiştir. Buna örnek olarak, halk çalgılarının senfonik çalgılarla birlikte gerçekleştirdikleri icraları, görsel ve işitsel medyada çokça görülmek mümkündür.

Shenyang Konservatuvarı, Tokyo Müzik Fakültesi, Manhattan Müzik Okulu ve Paris Konservatuvarı örneklerinde görüldüğü gibi dikkat çeken bir başka nokta da genel müzik eğitiminin, bazı konservatuvarlarda kendi bünyesindeki programlarla gerçekleştirilmesidir.

Çağdaş ve elektronik müzik için neredeyse tüm konservatuvarlarda özel bir bölümün ve yine pek çok müzik ve sanat eğitimi kurumunda caz ve popüler müzik eğitiminin yer aldığını görmek mümkündür.

Ayrıca Beşeri Bilimler (Humanities) dersinin de eğitim programlarında yer alması dikkat çekicidir.

Öneriler

Wikipedia beşeri bilimleri şöyle tanımlamaktadır. "Beşeri bilimler (Humanities) doğal ve sosyal bilimlerin temel ampirik yöntemlerinden ayrılan, büyük oranda analitik, eleştirel veya spekülatif yöntemler kullanarak insan durumunu inceleyen disiplinlerdir. "Beşerî bilimlerle ilişkili disiplinlere örnek vermek gerekirse; antik ve çağdaş diller, edebiyat, tarih, felsefe, din, görsel sanatlar, performans sanatları (müzik dahil) gibi dallar söylenebilir. Bazen beşerî bilimler dahil edilen bazı ek alanlar

ise antropoloji, alan çalışmaları, iletişim ve kültürel çalışmalardır; bununla birlikte bu alanlar sıklıkla sosyal bilimler dahilinde ele alınırlar” (Anonim 22).

Tanımdan da anlaşılacağı üzere “beşeri bilimler”, insanın oluşturduğu kültür ve öğeleriyle insan ilişkisini inceleyen bir anlamda kaynaştırıcı, insanın kültürlenme çabalarını anlamlandıran ve pek çok disiplini içeren (müльтиdisipliner) bir alandır. Sanat eğitimi kurumlarında yapılan sanatsal faaliyetler de yalnızca bir çalgının öğrenilme süreci olamayacağına göre, insanın kendisini, sanatını, doğayı ve evreni daha doğru sorgulayabilmesi açısından eğitim programlarında önemli bir ders olduğu ya da olacağı araştırmacı tarafından kabul edilmektedir.

İnsanoğlunun gelenekten geleceğe doğru yaptığı sanat serüveninde (yaratılması, icrası, tüketilmesi ve öğretimi dahil), batıdan doğuya farklı kurumların eğitim programları, genelde nitel ve nicel ortak özellikler olarak kendini göstermektedir. Geçmiş bilme, bugünü anlama ve yaşama, geleceği öngörebilme ve gelecek kuşakları buna uygun bir donanımla hazırlama.

Bu makale bünyesinde yapılan inceleme ve araştırmalardan elde edilen bulgular müziğin, müzik eğitiminin ve müzik eğitimi kurumlarının iç içe bir yapı gösterdiği, bu yapılar birbirinden uzaklaştırılmadan birbiri için bir arada yürümeli ve geleceği birlikte oluşturmalıdırlar. Müzik icrası ve müzik öğretimi birbirlerinden ayrı öğeler değildir. Birbirlerini bütünleyen, ileri taşıyan, bir kuşun iki kanadı gibidirler.

Kaynakça

- Akarsu, Bedia. (1997), Atatürk Devrimi ve Temelleri, İstanbul: İnkılâp Kitabevi
Akıllı, Deniz. (2007), Atatürk’ün Müzik Konusundaki Düşünceleri Üzerine Bir İnceleme, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Butler, J. Donalt. (1957)., Four Philosophies and Their Practice in Education and Religion, New York, s. 238
Demirel, Özcan. (1999)., Öğretme Sanatı. Ankara: Pegem A Yayıncılık
Demirsoy, A. (1988)., Kalıtım ve Evrim. Ankara: Meteksan Yayınları: s.3-5
Ertürk, Selahattin. (1972)., Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Yelkentepe Yayın.
Finkelstein, S. (2000)., Müzik Neyi Anlatır. H., İstanbul: Kaynak Yayınları: s.12-16
Fubini, Enrico., (2006)., Müzikte Estetik. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları: s.20-54.
Göktepe, Mehmet. (2000)., Müzikte Ses, Süre, Hız, Yoğunluk. Ankara: Başar Ofset
Karasar, N., (2002). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara, Nobel Yayınları, s.77

- Károlyi, Otto, (1999). Müziğe Giriş. Çev: M.Nemutlu, İstanbul: Pan Yayıncılık: s.27-37
- Sak, Ö.S. (1997). İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi ve Çocuk Şarkıları Üzerine Bir Araştırma, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi
- Law, Wing-Wah. (2009)., University of Hong Kong, Wai-Chung Ho, Hong Kong Baptist University, Globalizasyon, Values Education and Scholl Music Education in Chinese, <http://hub.hku.hk/bitstream/10722/124159/2/Content.pdf?accept=1> Erişim tarihi 01.12.2015
- Soysal ve ark., (2005)., “Temporal Lobun Sesi: Müzik”, Yeni Symposium: Sayı 43
- Sönmez, Veysel. Eğitim Felsefesi. PEGEM Yayınları, Ankara, 1994
- Şahin, Mustafa. ve Duman, Ruşen. (2008), Cumhuriyetin Yapılanma Sürecinde Müzik Eğitimi, ÇTTAD VII/16-17, s.263
- Tarman, Süleyman. (1997)., “Müzik Eğitiminin Çalgı Eğitimi Boyutunda Bilgiyi İşleme Kuramının İşe Koşulması”, IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir
- Uçan, Ali. (1997)., Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1997, s.10.
- Variş, Fatma. (1986)., Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler, Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları No:53.
- Zeren, Ayhan. (2003). Müzik Fiziği. İstanbul: Pan Yayıncılık: s. 99–100
- Zhu, Z.P. & Liao, Y.W., (2003). Quanri Zhi Yiwu Jiaoyu: Yinyue Kecheng Biao Zhun Jiaoshi Duben (Ful-Day Voluntary Education: Standart of Music Curriculum for Teacher’s Copy) (Wu Han: Hua Chunk Normal University Publisher).
- Anonim 1: http://www.americola.com/sites/Music_education erişim tarihi: 13. 07. 2008
- Anonim 2: https://en.wikipedia.org/wiki/Music_education Erişim Tarihi:06. 11. 2015
- Anonim 3: https://en.wikipedia.org/wiki/Music_education Erişim Tarihi: 06. 11. 2015
- Anonim 4: <http://www.world-top-10.com/list/World-Top-Music-School/19> Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 5: <http://www.juilliard.edu/degrees-programs> Erişim Tarihi: 20. 11. 2015
- Anonim 6: <http://www.msmnyc.edu/Instruction-Faculty/Academic-Departments> Erişim Tarihi: 20. 11. 2015
- Anonim 7: <https://www.ram.ac.uk/> Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 8: <http://www.conservatoiredeparis.fr/en/lecole/Orgisation/direction-et-services/> Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 9: <https://www.berklee.edu/majors> Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 10: <https://www.cim.edu/faculty/?faculty> Erişim Tarihi: 20.11.2015

- Anonim 11: <http://www.mosconsv.ru/en/caf.aspx?id=7250&start=1> Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 12: http://www.kazanconservatoire.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=763&Itemid=287 Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 13: <http://istud.conservatory.ru/> Erişim Tarihi:20.11.2015
- Anonim 14: <http://www.tokyo-ondai.ac.jp/en/degree.html> Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 15: <http://www.daion.ac.jp/english/programs/index.html> Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 16: <http://www.kunitachi.ac.jp/en/education/college/index.html> Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 17: https://en.wikipedia.org/wiki/Shenyang_Conservatory_of_Music Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 18: https://en.wikipedia.org/wiki/Central_Conservatory_of_Music Erişim Tarihi: 20.11.2015
- Anonim 22: https://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Feri_bilimler Erişim Tarihi: 08.12.2015
- Anonim 19: Zeitschrift für Kritische Musikpädagogik, Kertz-Welzel, Alexandra: The Implementation of the National Standards for Music Education in American Schools,e-makale, 2008, <http://www.zfkm.org/sonder08-kertzwelzel.pdf> Erişim Tarihi: 22.01.2016
- Anonim 20: <http://www.aec-music.eu/userfiles/File/report-polifonia-1-music-schools-in-europe-section-a.pdf> Erişim Tarihi: 21.11.2015
- Anonim 21: <http://www.aec-music.eu/userfiles/File/music-schools-in-europe-section-b.pdf> Erişim Tarihi: 21.11.2015